

เทศน์งานฌาปนกิจศพ นายสมชาย ชวลิตาภา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๘

ณ วัดป่าอมวิเชียร ไร่ติการาม ต.มหาชัย อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

เอานะ ฟังพระเทศน์ พระจะเทศน์แล้วนะ เพราะพระป่า พระป่าเขาไม่มีพิธีกรรม ไม่มี การอาราธนา การอาราธนานั้นเป็นประเพณีวัฒนธรรม ถ้ามันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เราเกิดมา เป็นชาวพุทธ เวลาเป็นชาวพุทธ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงผลของวิญญูะ ผลของ วิญญูะคือการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย การเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ กามภพ รูปภพ อรูปภพ

วันนี้เรามางานศพ เรามางานฌาปนกิจนายสมชาย ชวลิตาภา ผู้ตาย โยมสมชายกับวัดของ เรามันมีความสัมพันธ์กัน โยมสมชายเคยไปดูแลวัดของเรา ช่วยอุปัฏฐากดูแลพระของเรา วันนี้เรามาแสดงน้ำใจต่อผู้ตาย ผู้ตายเกิดที่นี่ ผู้ตายเกิดที่นี่ ผลของวิญญูะ การเวียนว่ายตายเกิดใน วิญญูะ ผู้ตายเกิดที่นี่ ชีวิตทั้งชีวิต ชีวิตนี้จบสิ้นกระบวนการแล้ว ชีวิตนี้ได้ถึงที่สุดแห่งชีวิต ถ้าถึง ที่สุดแห่งชีวิตคือการตาย โยมสมชายได้ตายลงแล้ว ถ้าโยมสมชายได้ตายลงแล้ว สิ่งนี้ ผลของ วิญญูะ

การเกิด เกิดเพราะบุญกุศล เพราะมีบุญกุศลถึงได้เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ เพราะบุญ กุศลถึงทำให้เกิดมาเป็นมนุษย์ เพราะการเกิดเป็นมนุษย์ได้มีโอกาส ได้ทำคุณงามความดี คุณงาม ความดีนะ การประกอบสัมมาอาชีพะ ประกอบสัมมาอาชีพะจนตั้งตัวขึ้นมาได้ มีครอบครัว มี ครอบครัว มีลูกมีเต้า ก็ได้ส่งเสียลูกเต้าจนถึงเรียนจบ จนมีหน้าที่การงาน ถึงที่สุดแล้วโยมสมชาย ก็ต้องเสียชีวิต สิ้นชีวิตไป เพราะชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

แต่สิ่งที่สุดๆ เพราะการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่เวลาที่ที่สุดแล้ว เพราะได้ศึกษา เพราะได้ การประพฤติปฏิบัติมา เวลาโยมสมชาย เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ไม่กลัวความตาย ความตายนี้ ไม่กลัว เพราะการไม่กลัวความตาย เพราะได้ฝึกฝนมา

คนเราเวลาประกอบสัมมาอาชีพะ เราต้องมีสติมีปัญญา ถ้าเราไม่มีสติมีปัญญา เราจะ ประกอบสัมมาอาชีพะให้ประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างไร เวลาว่ามีปัญญาประกอบ

สัมมาอาชีวะนั้น ปัญญาอย่างนี้คือปัญญาของโลก ปัญญาของโลกก็อาศัยอำนาจวาสนา เพราะมีอำนาจวาสนาถึงได้ศึกษาแล้วมีปัญญา เวลาใช้ปัญญา คนศึกษา จบมาเหมือนกัน แต่ใช้ปัญญาได้ไม่เท่าเทียมกัน ไม่เห็นกันเฉพะหน้า ใครใช้ปัญญาได้มากน้อยแค่ไหนนั่นคืออำนาจวาสนา บารมี อำนาจวาสนาบารมีมันเป็นพันธุกรรมของจิต

เพราะพันธุกรรมของจิต เวลาเกิดมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การสร้างคุณงามความดีมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาปรารธนาเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมแต่คุณงามความดี เสียสละทุกๆ อย่างเพื่อการปรารธนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาออกบวชๆ เวลาไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ เขาจะส่งเสริม เขาจะชื่นชมขนาดไหน เจ้าชายสิทธัตถะไม่เชื่อเขา ไม่เชื่อเขาเพราะมีอำนาจวาสนาบารมี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามารื้อค้ำๆ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง แล้วเข้าใจผลของวัฏฏะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย ในเมื่อมีคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หักมาฝั่งตรงข้าม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ถ้าการไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ทำอย่างไรถึงจะไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย การกระทำอันนั้น การกระทำอันนั้นออกแสวงหา ถ้าแสวงหาได้ตามความเป็นจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงได้ตรัสรู้จริงใจ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้จริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงแทงทะลุถึงผลของวัฏฏะ ผลของกามภพ รูปภพ อรูปภพ

เพราะจิตมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นเรา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์แล้วมนุษย์มีสติปัญญามากน้อยแค่ไหน ในการประกอบสัมมาอาชีวะ ประกอบสัมมาอาชีวะในภพชาตินี้ แต่เวลาแยกออกมาเป็นการประพฤติปฏิบัตินะ ถ้าการประพฤติปฏิบัติ แสวงหาความจริงจากหัวใจ

แต่เวลาแสวงหาความจริงจากหัวใจ เห็นไหม ความสุขของเรา ความสุขทางโลก ความสุขทางโลกต้องประสบความสำเร็จในชีวิต เรามีทรัพย์สมบัติ เรามีครอบครัวที่อบอุ่น แต่เราก็ต้องตาย แต่ถ้าเวลาตายจะขึ้นมานะ เวลาตายขึ้นมา ความตายทำให้เฉา ความตายทำให้เหงา หงอย แต่โยมสมชายเขาไม่กลัว แกปรารธนาเพราะอะไร เพราะแก่ทำของแถมมาไง เพราะแก่ได้

ศึกษามา แยกได้ประพาศปฏิบัติมา คนที่ไม่กลัวความตาย แล้วมันจะมีอะไรเป็นของที่น่ากลัว มันไม่มีสิ่งใดเป็นของน่ากลัวเลย เขาไม่กลัว ไม่กลัวเพราะอะไร ไม่กลัวมันต้องมีสิ่งที่ทำให้ไม่กลัวใจ ไม่กลัวเพราะเขาได้สร้างของเขา เขาได้ทำคุณงามความดีของเขา ถ้าเขาได้ทำคุณงามความดีของเขาแล้ว สิ่งที่เขาไปเผชิญหน้าข้างหน้า เพราะเรามีสมบัติพอ เรามีสมบัติ เรามีสิ่งต่างๆ ที่จะเผชิญหน้ากับความจริงข้างหน้า

แต่ถ้าเราไม่มีสมบัติที่เราจะเผชิญข้างหน้า เราไปข้างหน้า เราจะมีสิ่งใดเป็นสมบัติของเรา เราก็ก้าวสิ เราก็ก้าวของเรานะ ถ้าเรากลัวของเรา สิ่งที่เรากลัว เราเศร้าเราสร้อย เราเหงาเราหอย เพราะเรากลัวความตาย แต่ถ้าคนไม่กลัวความตาย คนไม่กลัวความตายมันต้องมีที่มาที่ไป ทำไมถึงไม่กลัว ฉะนั้น เวลาไม่กลัว มันมีบุญกุศลส่งเสริมไป ถ้ามีบุญกุศลส่งเสริมไป สิ่งที่จะส่งเสริมไปๆ เพราะมีความเชื่อ อุบัติฐาภพระมา ได้ฟังเทศน์มา มีความเชื่อว่าจิตนี้ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราจะเกิด เราพร้อม เราพร้อมที่จะไป

ฉะนั้น เวลาโยมสมชายท่านเสียชีวิตไป ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด กาลเวลาในชีวิตนี้จบแล้ว แต่จิตดวงนี้ จิตดวงนี้มันจะจบไหม มันยังต้องไปเกิดตามบุญกรรมที่จะไปเกิด สิ่งที่จะไปเกิดๆ มันเป็นตามบุญตามกรรม ผลของวัฏฏะๆ ถ้าผลของวัฏฏะ เราก้เป็นผลของวัฏฏะอันหนึ่ง ถ้าเราเกิดมาเป็นสิ่งมีชีวิตแล้ว เรามีสติปัญญาใหม่ หน้าที่การงานต้องทำ เพราะเวลาคนที่ประพาศปฏิบัติ จะค้นคว้า เวลาปฏิบัติของเขาไปแล้ว เขาก็ต้องใช้ความเพียรเหมือนกัน

การเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนาค้นคว้าหาหัวใจของตัว ถ้าค้นคว้าหาหัวใจของตัว เพราะหัวใจของตัวเป็นสมบัติที่มีค่า สมบัติที่มีค่าที่สุดคือความรู้สึกละเอียดนี้ สมบัติที่มีค่าที่สุดคือหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา เราได้สร้างสมอันนั้น ทรัพย์สมบัตินั้นเราเอาไว้พึ่งพาอาศัย เราเอาไว้ใช้สอย เราใช้สอยจริงๆ พอใช้สอยแล้วมันมีความสุข แต่ถ้าเราอึดคักขาดแคลน มันจะมีความทุกข์

ความทุกข์อย่างนี้เขาเรียกว่าทุกข์ประจำธาตุขันธ์ คำว่า “ทุกข์ประจำธาตุขันธ์” มันมีการช่วยเหลือเจือจานกันได้ มันมีการอนุเคราะห์สงเคราะห์กันได้ แต่ถ้าเวลาเป็นธรรมดาๆ คือ สมบัติปัญญา มันไม่มีใครสงเคราะห์เราได้ เราจะยากดีมีจนขนาดไหน เราต้องสร้างของเราเอง เราต้องแสวงหาของเราเอง

เวลาแสวงหาของเราเอง เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา คนคนนั้นต้องเป็นผู้ที่แสวงหาเอง ถ้าคนคนนั้นเป็นผู้แสวงหาเอง เวลาตายไปแล้วต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเราชำระล้างกิเลสสิ้นไปแล้วมันไม่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วมันคืออะไรละ

ถ้าค้นหาจิต ค้นคว้าหาจิตของตัวเอง มันถึงจะเข้าใจได้ไง ถ้ายังค้นหาหาจิตของตัวเองไม่เจอ มันเข้าใจไม่ได้ มันเข้าใจไม่ได้ มันเหมือนกับการเหยียบย่ำตัวเอง ตัวเองไม่มีคุณค่า การเกิดเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความที่สุด เพราะมนุษย์มีสมอง มนุษย์มีสติปัญญา ในโลกนี้ สิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ มนุษย์เป็นคนสร้างทั้งหมด ด้วยมือของมนุษย์เป็นผู้สร้างมา แต่มีมนุษย์ที่จะสร้างมา มือมนุษย์ต้องมีหัวใจที่ผ่องแผ้ว หัวใจที่มีคุณธรรม ถ้าหัวใจที่มีคุณธรรมนะ เราทำสิ่งนี้ไว้เป็นสมบัติของโลก สมบัติของโลกให้คนได้อนุเคราะห์ ได้ใช้สอย นี้คำว่า “ได้ใช้สอย”

เวลาเทวดามาดมององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า สิ่งที่มีมงคลชีวิต สิ่งที่เป็นเทวดามาจากไหน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เธออย่าถามเลยว่าเทวดามีหรือไม่มี แต่สิ่งที่จะทำให้เกิดเป็นเทวดา เรายังรู้เลย เพราะเรารู้ สร้างถนนหนทาง สร้างแหล่งน้ำ สร้างที่สาธารณประโยชน์ คนอื่นเขาได้มาใช้สอยประโยชน์จากเรา คนอื่นได้มาใช้สอยประโยชน์จากเรา เราทำคุณงามความดี เราสร้างบุญกุศล สร้างสิ่งที่เป็นถาวรวัตถุ แต่ให้คนอื่นเขาได้ผลประโยชน์อันนั้น ถ้าผลประโยชน์อันนั้นนะ

เวลาทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีคือปลอดโปร่ง เหมือนโยมสมชายที่ว่าแม่แต่ชีวิตก็ไม่กลัวตาย เพราะมันพร้อม มันพร้อมที่จะไป มันพร้อมที่จะเผชิญ ถ้าพร้อมจะเผชิญ เวลาเขาไป เขาเป็นหัวหน้า ใ้อเราทำไปโดยความกลัว ทำไปโดยความจำเป็น เวลาไป แต่เราก็สร้างคุณงามความดีเหมือนกัน เราได้อาศัยสิ่งที่เขาอนุเคราะห์เรา เวลาเราตายไป เราก็ไปเกิดเป็นบริษัทบริวารเขาไป ไม่ใช่เป็นผู้ปกครองไป ถ้าเป็นผู้ปกครองผู้ดูแล มันจะเป็นอย่างนั้น นี้พูดถึงผลของวัฏฏะ

ผลของวัฏฏะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้ปัญญาแทงตลอดว่าการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเรามีสติปัญญา เราจะไม่ให้กิเลสมันครอบงำให้เราเดินเต๋นไปกับสังขมโลก

สังคมโลก มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์อยู่คนเดียวไม่ได้ แม้แต่พระ พระบวชแล้วไปอยู่ป่าอยู่เขาก็อาศัยบิณฑบาตจากศรัทธาไทยทั้งนั้นแหละ เพราะพระ พระทำอาหารให้สุกเองไม่ได้ พระทำสิ่งต่างๆ ไม่ได้ พระต้องอาศัยศรัทธาไทย ถ้าอาศัยศรัทธาไทย เราบอกไม่ใช่สัตว์สังคม หรือ

มันก็เป็นสัตว์สังคมเหมือนกัน แต่ถ้ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์อยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ มนุษย์ต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน ฉะนั้น ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ มนุษย์จะไม่เบียดเบียนกัน มนุษย์จะดูแลรักษากัน มนุษย์จะให้โอกาสกัน แล้วถ้าสังคมร่มเย็นเป็นสุข ในบ้านในตระกูลของเรา ถ้ามีความเข้าใจกัน มีความอบอุ่นต่อกัน ในบ้านนี้มีความสุขมาก เราไปไหนก็แล้วแต่ เวลากลับบ้านนะ กลับบ้านแล้วสบายใจ บางคนออกจากบ้านไปแล้วไม่อยากกลับบ้าน เพราะในบ้านเรา มันไม่น่ารื่นรมย์ ฉะนั้น ถ้าเราอยากกลับบ้านของเรา เพราะมีการเสียสละ มีคุณธรรมในหัวใจ ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ มันจะเป็นประโยชน์กับเรา นี้พูดถึงว่าถ้ามีธรรม

ถ้ามีธรรม ธรรมคือศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญาอย่างนี้ปัญญาเพื่อค้นคว้าของเรา ปัญญาทางโลกมันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาโลก ปัญญาในการดำรงชีพ สิ่งนี้ก็เป็นปัญญา ปัญญาทางโลกเป็นประโยชน์ แต่ประโยชน์อย่างนี้เพื่อประโยชน์การดำรงชีพ ดำรงชีพแล้วดูตัวอย่างที่นี้ ดำรงชีพ ดำรงชีพแล้วมันต้องสิ้นสุดไป ชีวิตนี้ กาลเวลาสิ้นสุดลงเมื่อเราหมดอายุขัย ถ้าหมดอายุขัยเราจบใหม่ เราก็บอกว่าเกิดแล้วก็ตายไป มันจะมีภพชาติที่ไหนล่ะ

ถ้ามันจะมีภพชาติที่ไหน ทำไมลูกของเราหลายๆ คน ทำไมนิสัยมันไม่เหมือนกันล่ะ ลูกของเรา พ่อแม่คนเดียวกัน ทำไมลูกมันนิสัยไม่เหมือนกัน ลูกของเราไปโรงพยาบาลตรวจดีเอ็นเอ ของพ่อแม่หมดแหละ แต่เวลาจิตของเขาๆ จิตของเขาคือปฏิภาณของเขา จิตของเขาคือพันธุกรรมของเขา เขาสร้างของเขามา จะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว มันเป็นสันดาน สันดานที่ฝังลงไปจิตใจนี้ มันมาจากไหนล่ะ? มันมาจากการกระทำของตัวเอง

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน การเกิดและการตายมันมีกรรมจำแนกให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ผลของวิภวัญชะ ไร เพราะกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เราเกิดเป็นมนุษย์แล้วมันเกิดจากการกระทำของเรา มันเกิดจากเวรกรรมของเรา ถ้าเกิดจากเวรกรรมของเรา เราเกิดมาแล้ว เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดมาแล้วมีสติสัมปชัญญะใหม่

เวลาพ่อแม่ สิ่งแวดล้อมที่ดี เลี้ยงลูกต้องมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อให้ลูกของเราเชื่อฟัง เพื่อเป็นประโยชน์กับเรา เพราะพ่อแม่ปรารถนาดีกับลูก ลูกเวลากลับบ้าน ถ้าเขามีความสุขมา พ่อแม่จะชื่นใจ ถ้าพ่อแม่ชื่นใจ มันจะเป็นประโยชน์ สิ่งทีสภาวะแวดล้อมที่ดี สิ่งที่ดี เพื่อจะให้ลูกเราเป็นคนดีใจ ถ้าลูกเราเป็นคนดี เวลาพ่อแม่ ลูกจะเป็นอะไรก็ได้ ขอให้มันเป็นคนดี ขอให้มีความสุข มีความสุขเพื่อประโยชน์กับใครละ มีความสุขเพราะประโยชน์กับชาติตระกูลใจ ถ้าชาติตระกูลมันร่มเย็นเป็นสุข มันเป็นประโยชน์อย่างนี้

ผลของวิญญูะ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน แต่เมื่อเราเกิดมาแล้ว เรามีสติปัญญาของเรา เราจะรักษาชีวิตของเรา มันจะยากดีมีเงิน ขอให้มันมีความสุขในครอบครัว มันจะยากดีมีเงิน ขอให้มันสติปัญญา ให้เราเป็นคนดี เพราะการเป็นคนดี เป็นคนดีเพราะอะไร เป็นคนดีเพราะผู้ตาย เวลาเขาตาย เขาตายนะ ออกซิเจนเขาดึงออกเอง เขากลับเผชิญความตาย เพราะจะบอกว่า อ้าว! ก็เขาเป็นโรครกัยไข้เจ็บ มันไม่มีทางรอด

อันนั้นก็เป็นส่วนหนึ่ง ถ้าเรามีความเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วเราอ่อนแอ เราอ่อนแอ ถ้าเราอ่อนแอ มันทุกข์ทั้งใจเรา มันทุกข์ทั้งผู้ป่วยไข้ มันทุกข์ทั้งผู้ดูแลอุปัฏฐาก ทุกข์ไปทั้งหมดเลย แต่ถ้าจิตใจเขาเข้มแข็ง เพราะเขามีคุณธรรม เขาเผชิญสิ่งใดเขาก็เผชิญได้ เพราะเขาเผชิญได้แล้ว ครอบครัว บริษัทบริวารยังมีความร่มเย็นเป็นสุข ยังมีความชื่นบาน ชื่นบานว่าในเมื่อญาติของเรา ก็ต้องสิ้นชีวิตไป มันเป็นความจริง

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ทุกคนต้องตายหมด แต่ตายไปมีสมบัติพร้อมไหม สมบัติที่นี้เป็นของตระกูล เป็นของลูกหลาน สมบัติของเราละ สมบัติของเราละ แล้วสมบัติไม่ใช่เอาเงินมาบริจาค สมบัติของเราคือตั้งสติ ฝึกหัดทำสมาธิ เพราะว่าเงินมันซื้อไม่ได้ เงินมันซื้อสติ ซื้อสมาธิ ซื้อปัญญาคนไม่ได้ ปัญญาคนมันจะเกิด จะเกิดจากการฝึกฝน ถ้าการฝึกฝนทางโลก เราฝึกฝนให้ลูกของเราฉลาด ให้ลูกของเรามีปัญญา อันนั้นคือการฝึกฝนให้ลูกเราหาผลประโยชน์ในการดำรงชีพ

แต่ครูบาอาจารย์ของเราเวลาฝึกฝน โยมสมชายฟังเทศน์ฯ มา จนเขาฝึกฝนของเขา เขาทำหัวใจของเขา เขาทำหัวใจของเขา มันไม่มีสิ่งใดมีค่า มันไม่มีสิ่งใดฟังได้ มันไม่มีสิ่งใดที่เราจะแสวงหาได้ มันมีเฉพาะหัวใจของเรา เฉพาะหัวใจของเรา เห็นไหม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นไป ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก มันเป็นสิทธิ์ มันเป็นสิทธิ์ของเรา เป็นสิทธิ์ของเขา เป็นสิทธิ์ในหัวใจใจ ความเป็นสิทธิ์อันนี้ต้องให้ใครรับรอง ความเป็นสิทธิ์อันนี้มันก็เป็นสิทธิ์ของเขา นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันก็เป็นของใจดวงนี้ไง

โยมสมชายตายไปแล้ว โยมสมชายจะไปเกิดใหม่ ไปเกิดเป็นอะไร เกิดใหม่เกิดเป็นอะไร

“เขาไม่เกิด เขาตายแล้ว เขาจบแล้ว ภพชาติไม่มี”

แต่โยมสมชายเขารู้ เพราะเขาพยายาม เขาถูกมานั่งพุทโธด้วย เขาถูกขึ้นมา เขาถอดออกซิเจนออก เขาจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาทำของเขา เขาทำของเขา เขามีสติปัญญาของเขา เขามีวุฒิภาวะ หัวใจของเขามีความเข้มแข็ง ไอ้เรา เราเห็นแล้วเรายังกลัวแทนเขา นั่นล่ะถ้าเขาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันมีสติมีปัญญา มีความเห็นจริง

ถ้ามีความเห็นจริง ความเห็นนี้มันเกิดมาจากการฝึกหัด เกิดมาจากการประพฤติปฏิบัติ เกิดมาจากสังขะความจริง เกิดมาจากเราได้สังคมกับหมู่เป็นปัญญาชน เราคบเพื่อนดี ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าคบเพื่อนดี คบเพื่อนที่มีคุณธรรมที่สุดคือคบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ในปัจจุบันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านปรินิพพานไปแล้ว ท่านก็วางธรรมและวินัยไว้ เราชาวพุทธเราก็คงศึกษาของเรา ศึกษาแล้วจะเชื่อไม่เชื่อมันก็เป็นสิทธิ์ มันเป็นสิทธิ์ของแต่ละบุคคล มันเป็นสิทธิ์ ความเป็นสิทธิ์นั้นเขาเรียกว่าศรัทธา ใครมีศรัทธามีความเชื่อ ศรัทธาความเชื่อ มีความเห็นต่าง ความเห็นต่างของคน เราจะไม่เถียงกันแล้วแต่เขามีความเห็นต่าง

แต่ถ้าจิตใจของเขาพัฒนาขึ้น จิตใจของเขาพัฒนาขึ้น เขาจะรู้ของเขา เพราะมันเป็นสมบัติของเขา มันเป็นสมบัติของเขาเอง แต่เขาจับมันทิ้งมันขว้างไป แล้วให้ไปหาวัตถุที่เป็นที่พึ่งอาศัย มันเป็นสมบัติของเขาเอง แต่มันโดนกิเลสตัดทอนความทะยานอยากปิดบังไว้

หลวงตาท่านบอกว่า จอกแหวนๆ มันปิดบังน้ำไว้ ถ้าเราแหวกจอกแหวนออก มันก็เห็นน้ำใสๆ แต่เราไปเห็นกันแค่จอกแหวน ไอ้ที่เราเห็นแค่ความคิดเรา เราเห็นว่าปัญญาเรา เราเห็นว่าเราเป็นคนมีความสามารถ จอกแหวนทั้งนั้น แต่ถ้ามันแหวกจอกแหวนออก มันจะเห็นน้ำใสใจจริง

จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส

จิตเดิมแท้นี้ฟ้องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

มันต้องมีสักจะมีความจริง มันไม่ใช่ว่าทุกคนยกย่องเอา ให้สังคมเชื่อถือเอา สังคมคือสังคม สังคมไม่มาเป็นมาตายกับเราหรอก เวลาจะเป็นจะตาย มันตายเฉพาะบุคคล บุคคลไหนเป็นไปไม่ร่วง เป็นไปๆ ไปเลย สังคมทั้งสังคม ไปไม่มันจะร่วงหมด ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วไปไหนต่อ ก็ไม่ไปไหนต่อ ก็จบแล้วไง ถ้าจบแล้ว จบแล้ว

เวลาลูกหลานเราเกิดมา ทำไมจิตนิสัยเป็นแบบนั้น เกิดมาแล้วมีความผูกพันอย่างนั้น

สายบุญสายกรรม สภากรรม ใครทำกรรมร่วมกัน ใครทำสิ่งใดร่วมกันนั้นเป็นสภากรรม ต้องแบ่งๆ กันไป ทุกคนทำ ทุกคนมีส่วนร่วม แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เรานั่งทำงานคนเดียว เรานั่งสมาธิคนเดียว เราใช้ปัญญาคนเดียว เพราะเวลาหลุดพ้น หลุดพ้นแต่คนเดียว แต่สังคมนั้น เวลาทำขึ้นมาทำเพื่อสังคม กระแสสังคม แล้วเชื่อสังคม สังคมชักนำกันไปไง แต่เวลาประพฤติปฏิบัติ เคนจงกรมคนเดียว นั่งสมาธิคนเดียว เวลาตรัสรู้ก็ตรัสรู้คนเดียว แต่เวลาตรัสรู้คนเดียว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาละ สอนตั้งแต่ทวดตา อินทร์พรหมลงมาหมดเลย แล้วสอนมนุษย์ด้วย

ประเพณีวัฒนธรรมของเราชาวพุทธมันมาจากไหน ประเพณีวัฒนธรรมชาวพุทธมันก็มีจากธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัย ถ้าผ่านจากธรรมและวินัยไป มันก็จะเข้าสู่เนื้อธรรม เนื้อธรรมคือความรู้สึก ความรู้สึกที่เจ็บช้ำน้ำใจ ความรู้สึกที่ชอกช้ำ ความรู้สึกที่มันสุขสมบูรณ์ ความรู้สึกอันนี้ ใครเป็นคนทำให้มัน มันก็เป็นจากธรรมชาติไป ธรรมชาติสร้างให้ แต่พระกรรมฐานไม่เป็นแบบนั้น เกิดจากสติเกิดจากปัญญา เกิดจากการค้นคว้า ถ้าไม่มีการกระทำ ไม่มีการค้นคว้า มันจะมาจากไหน คนเราจะรวยมาโดยไม่ทำงาน เป็นไปได้ไหม คนเราไม่ทำอะไรเลย ทรัพย์สมบัติเต็มไปหมด เดียวเขาจะตรวจสอบทรัพย์สิน

แต่ถ้ามันเป็นความจริงในหัวใจ ความจริงก็คือความจริง มันเป็นนามธรรม ใครจะตรวจสอบ ธรรมและวินัยมันจะตรวจสอบไง ตรวจสอบการกระทำของเรา ถ้าการกระทำนั้นเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเป็นความจริงกลางหัวใจ ถ้าเป็นความจริงกลางหัวใจ ถึงพุทธกาลมันมีพระกรรมฐาน มีครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติแล้วถูกต้องดีงาม ถ้าปฏิบัติแล้วถูกต้องดีงาม เวลาหมุมสากจุกา เอตมฺมงฺกมฺตฺตมฺ เราสนทนากัน คนโง่คนฉลาดเรารู้ใหม่ เวลาคนโง่ๆ มันพูด เราเบื่อ

ใหม่ เวลาคนฉลาดมันพูด มันมีแง่มีมุม เวลาคนฉลาดมันพูด มันเตือนหัวใจเราใช่ไหม เวลาคนโง่มันเสียเวลา คนโง่มันคุยกัน มันเสียเวลา เราไม่อยากฟัง

ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมํจลฺมุตฺตมํ เวลาสนทนาธรรมๆ มันเป็นเรื่องจริงขึ้นมาจากหัวใจใจ ถ้าเป็นจริงขึ้นมาจากหัวใจ มันเป็นเรื่องจริงขึ้นมาจากเรา เวลาฟังธรรมๆ เขาฟังธรรมกันเพื่อเหตุนี้

ฉะนั้น สิ่งที่เราแสดงธรรมๆ แสดงธรรมพอเป็นพิธี เพราะเราซาบซึ้งน้ำใจของผู้ตาย ผู้ตายเขาคุณแลอุปฐากวัดเรา อุปฐากพระเรา แล้วเขาคุณแลแล้วเขาก็ฝึกหัดใจเขา เขาพัฒนาของเขา แล้วเราก็ภูมิใจ เราภูมิใจที่ว่าเวลาเขาจะสิ้นชีวิต เขาลุกขึ้นนั่ง แล้วกำหนดพุทฺธโรของเขา เขาไม่เคยกลัวความตาย เพราะความตายมันเป็นผลของวิญญูะ สิ่งใดเกิดขึ้น สิ่งนั้นต้องดับไปเป็นธรรมดา ชีวิตที่เกิดขึ้น ทุกชีวิตต้องดับไปเป็นธรรมดา แต่การดับและการเกิดนั้นจะต้องให้เป็นประโยชน์กับเรา

เราเกิดมากพชาติหนึ่ง เราเป็นคนดีคนหนึ่ง เราสร้างประโยชน์กับสังคม เขาก็ยกย่องสรรเสริญเรา ถ้าเราสร้างประโยชน์กับหัวใจของเราได้ เราสร้างสมกับคุณงามความดีของเราได้ ไม่ต้องให้ใครยกย่อง ก็เลสมันคอยยุคอยแหย่กลางหัวใจ มันอึดอัดขัดข้อง มันไม่มีสิ่งใดพอใจเลย ก็เลสมันหลอกมันหลอน มันปลิ้นปล้อนกลางหัวใจ ไม่มีอะไรสมใจสักอย่าง

ถ้ามีสติมีปัญหา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้กำหนดลมหายใจเข้านี้ก็พุทฺธลมหายใจออกนี้ก็โ จิตที่มันไปหมกมุ่นกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากที่มันชักนำอยู่ เปลี่ยนประเด็นมัน ให้มันอยู่กับพุทฺธะ หายใจเข้านี้ก็พุทฺธ หายใจออกนี้ก็โ มันเป็นสมบัติของเรา

ใครกินข้าวตักทีละคำ คนนั้นจะได้อิ่มท้อง ใครไปนั่งที่ตำรับแล้วมองมัน เดียวก็กลับไปด้วยความแห้งแล้ง ถ้าเราพุทฺธ เหมือนกับเราป้อนหัวใจของเรา ที่มันโดนกิเลสตัณหาความทะยานอยากครอบงำ ให้มันอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสีย ทั่วๆ ที่ทำไม่เป็นก็พยายามชักนำหัวใจเราเข้าไปอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา จิตมันจะเห็นคุณงามความดี

สมบัติของคนคนนั้น มันเป็นสิทธิ์ สิทธิและเสรีภาพ ความเสมอภาคของมนุษย์ มนุษย์มีสิทธิทำอะไรก็ได้ จะทำคุณงามความดีขนาดไหนก็ได้ จะทำความเหลวแหลกอย่างไรก็ได้ เป็นสิทธิของมนุษย์ แต่ถ้ามนุษย์มีสติมีปัญหา มนุษย์แสวงหาของดีๆ เพื่อหัวใจของเรา เพราะผลของ

วิญญะ ผลของวิญญะจะต้องเกิดไปข้างหน้าแน่นอน เวลาเกิดไปแล้วไปทุกข์ไปยากข้างหน้าแล้ว
จะเสียใจ แต่ถ้ามีสติมีปัญญา ทำคุณงามความดี ไม่ต้องบรืจาก หายใจเข้านี่กพุทธ หายใจออก
นี่กโธ รักษาหัวใจของตัวเองเท่านั้น เอวัง